

alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRA – 14.08.2008, št. 15/2008
www.cipra.org/alpmedia

Natečaj cc.alps: za 100.000 evrov se poteguje 160 projektov

Vsealpski natečaj cc.alps Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) je naletel na velik odziv, saj so do 31. julija 2008, ko se je iztekel rok za oddajo kandidatur, posamezniki in organizacije iz vseh osmih alpskih držav predložili kar 160 projektov za izvajanje ukrepov na področju varstva podnebja. Podelitev nagrad najboljšim projektom bo 6. novembra 2008 v okviru sejma za gradnjo hiš in energijo v švicarskem Bernu.

Na natečaju cc.alps je bila najpogostejše obravnavana tema energetska oskrba, saj si jo je izbralo več kot 80 projektov.

© Rainer Sturm / PIXELIO

Zaželeno je bilo, da predlagatelji kandidirajo z najboljšimi projekti izvajanja ukrepov na področju varstva podnebja v alpskem prostoru. V okviru novega projekta cc.alps bo Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) zbrala in tudi nagradila zgledne ideje, ki so bile v praksi že uresničene. Financiranje projekta je zagotovil švicarski Sklad za naravo MAVa, s tem pa tudi denarne nagrade v višini 100.000 evrov.

Iz Avstrije je prispelo 67 kandidatur, tako iz Italije kot Francije pa več kot 30. Velik odziv je bil tudi v Švici in Nemčiji, saj je iz obeh držav prispelo po 26 kandidatur. Iz Slovenije smo

prejeli 18 kandidatur. Številne kandidature se vsebinsko navezujejo na čezmejno izvajanje ukrepov varstva podnebja.

Predložene kandidature vsebujejo ukrepe na področju varstva podnebja ali pa ukrepe prilagajanja na posledice podnebnih sprememb, ki med seboj usklajujejo okoljske, družbene in gospodarske interese. Raznolikost vsebine prispelih projektov kaže, da v alpskem prostoru obstaja široka paleta ukrepov za trajnostno varovanje podnebja. Poglavitni cilj, ki ga poskuša doseči projekt cc.alps, pa je medsebojna povezanost in širjenje tovrstnih ukrepov in deležnikov. Vse kandidature si je odslej mogoče ogledati na spletnem naslovu www.cipra.org/cc.alps.

Člani mednarodne žirije so med drugimi strokovnjaki Sklada za naravo MAVa, švicarskega Inštituta za raziskovanje gozda, snega in krajine (WSL) ter Agencije za energijo in okolje francoske regije Rôna-Alpe. Žirija bo podelila glavne nagrade v višini 20.000 evrov in posebne nagrade v višini 10.000 evrov, pri tem pa bo upoštevala, koliko je posamezen ukrep prispeval k varstvu podnebja ali k prilagajanju na posledice podnebnih sprememb. Izvajanje ukrepov varstva podnebja mora poleg pozitivnih ekoloških, socialnih in ekonomskih učinkov prispevati tudi k oblikovanju zavesti ljudi, prav tako pa morajo biti ukrepi prenosljivi na druge projekte.

Vsebina

Stran 1

Natečaj cc.alps: za 100.000 evrov se poteguje 160 projektov

Stran 2

Interaktivni spletni portal trajnostnega razvoja na Južnem Tirolskem

Študija o podnebnih spremembah na Tirolskem

Hidroelektrarna ogroža projekt ustanovitve narodnega parka Locarnese

AgriMontana in AlpFUTUR

Stran 3

Bavarska načrtuje nove zelene mostove za risa in druge živali

Gorska voda za tropsko hišo

Italija: letos že sedma Alpska karavana

Nagrade za dosežke pri varstvu okolja in varovalnega gozda

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Interaktivni spletni portal trajnostnega razvoja na Južnem Tirolskem

Rezultat večletnega raziskovalnega projekta je razvoj sistema za spremljanje trajnostnega razvoja na Južnem Tirolskem, ki je sedaj objavljen tudi na svetovnem spletu.

Več na strani 3: Bavarska načrtuje nove zelene mostove za risa in druge živali

Ker namerava nemška zvezna dežela Bavarska svoje biotope v prihodnje med seboj še bolj povezati, je izdelala pregled zelenih mostov za celotno območje države.

Interaktivni spletni portal trajnostnega razvoja na Južnem Tirolskem

Rezultat večletnega raziskovalnega projekta je razvoj sistema za spremljanje trajnostnega razvoja na Južnem Tirolskem, ki je sedaj objavljen tudi na svetovnem spletu. Na podlagi 74 kazalcev, ki so razvrščeni v različne tematske skupine (okolje, družba, gospodarstvo), je mogoče določiti, v kolikšni meri se upošteva načelo trajnostnega razvoja, in navesti ustrezne podatke za vsako južnotirolsko občino. Zbirka kazalcev je prirejena za posebne zahteve gorske regije, zasnovana pa je tako, da je primerna tudi za primerjavo na nacionalni in mednarodni ravni.

Podatki na spletni strani se stalno dopolnjujejo, tako da je možno neprekinjeno opazovati razmere v posamezni občini. Poleg tega je cilj projekta obveščanje javnosti o pomenu trajnostnega načela in o tem, na katerih področjih lahko posameznik s svojim ravnanjem prispeva k uveljavljanju trajnostnega razvoja. V okviru projekta je izšla publikacija v treh jezikih (de/it/en) „Trajnostna Tirolska“, ki vsebuje prikaz kazalcev z izmerjenimi vrednostmi glede okoljskega, družbenega in gospodarskega položaja vseh južnotirolskih občin.

Spletni portal: <http://www.sustainability.bz.it/> (de/it/en)

Študija o podnebnih spremembah na Tirolskem

Avstrijska okoljska organizacija GLOBAL 2000 je pred kratkim predstavila študijo z naslovom Podnebne spremembe v Avstriji z regionalnega vidika, ki so jo za zvezno deželo Tirolsko opravili raziskovalci Univerze za kmetijstvo, gozdarstvo in naravne vire. Študija je pokazala, da bo v tem delu države posledice podnebnih sprememb občutiti v večjem obsegu kot drugje. Alpski prostor je bolj občutljiv in se močneje odziva na omenjene spremembe, zato ga lahko obravnavamo kot „sistem za zgodnje opozarjanje na posledice podnebnih sprememb“.

Zato okoljska organizacija GLOBAL 2000 zahteva izvajanje ukrepov, kot so: prilagajanje gradbenih predpisov in upoštevanje dejstva, da bo v prihodnje potreba po hlajenju večja, prerazporeditev sredstev za spodbujanje stanovanjske gradnje, ki bo zajemalo tako novogradnje kot toplotno sanacijo obstoječih zgradb, popolno ukinitvev sredstev za pospeševanje stanovanjske gradnje, kjer niso upoštevana merila za učinkovito rabo energije, pospeševanje izvajanja inovativnih projektov in ustreznih raziskav za zmanjšanje potreb po ogrevanju in hlajenju. Poleg tega GLOBAL 2000 na državni ravni zahteva sprejem obsežnega zveznega zakona o varstvu podnebja, ki bo imel rang ustave. Študija o posledicah podnebnih sprememb na regionalni ravni je bila že opravljena za Štajersko in Dunaj, študije za ostale avstrijske zvezne dežele pa naj bi sledile.

Vir in več informacij: <http://www.global2000.at/pages/paklima080729.htm> (de)

Zaradi občutnega dviga temperature, ki je sicer pričakovan, bi lahko na Tirolskem izginila planinski zajec in svizec

© Hans-Jürgen Steglich / PIXELIO

Hidroelektrarna ogroža projekt ustanovitve narodnega parka Locarnese

V švicarskem kantonu Ticino so pripravili konkretne načrte za ustanovitev narodnega parka Locarnese. Eden od štirih sestavnih območij novega parka bo večinoma neokrnjena dolina Onsernonetal. Zadnji del te doline leži na italijanskem ozemlju, kjer pa neko italijansko podjetje namerava zgraditi hidroelektrarno in za njene potrebe le 20 metrov od meje iz reke Isorno preusmeriti velike količine vode. To bi ekosistem reke Isorno uničilo za vedno.

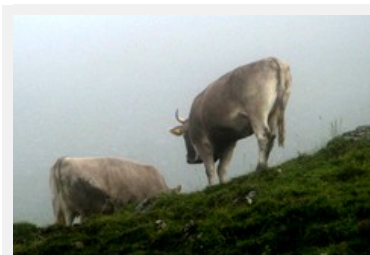
V Švici projektu zelo nasprotujejo: že lani se je švicarski Zvezni urad za okolje zavzel za trajnostno rabo reke in italijanskim oblastem predlagal, da bi projekt o ustanovitvi parka razširili še na sosednje italijansko območje. Vendar Švica pri poskusu, da bi vplivala na italijanski projekt gradnje hidrocentrale, ni bila preveč uspešna. Majhno upanje daje sedaj sporazum o izvedbi presoje čezmejnih vplivov na okolje (ESPOO). Italija mora prikazati, kolikšni so vplivi na okolje, Švica pa ima v okviru posvetovalnega postopka priložnost, da predstavi svoje stališče, kar švicarski organi dejansko že počnejo, ne želijo pa pokazati vseh svojih adutov. Javnost je bila obveščena, da je bila dokumentacija, ki jo je predložila Italija, nepopolna, to pa naj bi bil razlog, da dokončna sodba še ni bila izrečena.

Viri: http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/wem_gehoert_das_wasser_1.525522.html (de), http://www.pronatura.ch/content/index.php?lang=1&mz=16&ref=16&t=1_178&a=1 (de/fr/it)

AgriMontana in AlpFUTUR

Švicarski raziskovalci so si v dveh projektih kot izziv postavili cilj, da bodo pripravili nov koncept obravnave kmetijskih zemljišč na gorskih območjih. Pred kratkim je švicarski Zvezni urad za kmetijstvo začel izvajati raziskovalne programe AgriMontana (2008-2011) raziskovalnih centrov Agroscope. Program se ukvarja s trajnostnim razvojem gorskih območij in z deležem, ki ga kmetijstvo prispeva k temu razvoju. V okviru programa bodo izdelane podlage za delovanje in politični ukrepi ter zasnovane oblike pomoči pri odločanju za regionalne deležnike in nosilce političnih odločitev. Skupni raziskovalni projekt AlpFUTUR, ki se je začel izvajati leta 2007, je nedavno prešel v glavno izvedbeno fazo. Cilj projekta AlpFUTUR je pokazati, katere so razvojne perspektive za trajnostno rabo švicarskih pašnih območij v srednjeročnem obdobju 10 do 40 let.

Več informacij: <http://www.agrimontana.admin.ch/> (de/fr/en), <http://www.alpfutur.ch/> (de)

V središču raziskovalnega projekta AlpFUTUR – krave na planini.

© CIPRA International

Bavarska načrtuje nove zelene mostove za risa in druge živali

Ker namerava nemška zvezna dežela Bavarska svoje biotope v prihodnje med seboj še bolj povezati, je izdelala pregled zelenih mostov za celotno območje države. Objekti, ki živalim omogočajo prečkanje cest, naj bi tako še bolj povezali habitate selitvenih živalskih vrst, zlasti risa in divje mačke. Možne selitvene poti divjih živali so bile izračunane na primeru risa in jelena s pomočjo računalniškega modela na podlagi satelitskih podatkov. Za učinkovito povezavo obstoječe mreže biotopov naj bi poleg namestitve posebnih zaslonov in prekritja obstoječih mostov zadoščalo še 65 novih zelenih mostov. Analiza je zajela 2136 km cest in 2981 objektov.

Boljša povezava naj bi po eni strani pozitivno vplivala na genetsko izmenjavo med vedno bolj izoliranimi populacijami, po drugi strani pa upoštevala dejstvo, da se zaradi podnebnih sprememb vedno bolj „premikajo“ habitati divjih živali. Številne od njih, ki se ne morejo prilagoditi spremenjenim okoljskim razmeram, potrebujejo tako selitvene poti, da bi lahko našle ustrezen nov habitat. Vir: <http://www.stmugv.bayern.de/aktuell/presse/detailansicht.htm?tid=15257> (de)

Zeleni mostovi so zelo pomembni za številne živalske vrste, kot so ris, jelen, divja mačka, divji prašič, srna, jazbec, lisica, poljski zajec ali vidra.

© Günter Havlena / PIXELIO

Gorska voda za tropsko hišo

V švicarskem Frutigenu bodo vodo iz baznega predora Lötschberg s temperaturo 20 stopinj uporabljali v tropski hiši, ki jo gradijo ob severnem portalu železniškega predora. Uporabljali jo bodo za gojenje rib in tropskega sadja ter ogrevanje poslovne stavbe. V 40 bazenih naj bi vzredili 45 ton jesetrov in 20 ton drugih ribjih vrst, proizvedli 3 tone kaviarja, v rastlinjaku pa vzgojili 20-40 ton tropskega sadja.

Sestavni del novega objekta bo tudi energijski park, pobudo zanj pa je dalo podjetje BKW FMB Energie, d.d.. V parku se bodo obiskovalci na razumljiv način seznanili z različnimi OVE in delovanjem geotermije, ogrevanja na sekance, vodne turbine, fotovoltaičnega sistema in elektrarne na biomaso, izvedeli pa bodo tudi, kaj pomeni okolju prijazna proizvodnja in raba energije. Učinkovitejša trženje proizvodov iz tropske hiše ter kmetijskih in obrtniških proizvodov iz Kandertala pa je cilj enega od projektov Regio Plus. Vir in več informacij:

http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/tropenhaus_mit_integriertem_energiepark_1.796008.html (de), <http://www.tropenhaus-frutigen.ch/> (de/fr/en)

Južno sadje domačega izvora kmalu na prodaj tudi v švicarskem kraju Frutigen.

© <http://www.sxc.hu>

Italija: letos že sedma Alpska karavana

Letos v Italiji že sedmič zapored poteka Alpska karavana, ki jo organizira okoljska organizacija Legambiente ob podpori italijanskega okoljskega ministrstva. Kot kažejo podatki monitoringa onesnaženosti zraka, ki so bili zbrani v okviru kampanje, so vrednosti ozona v italijanskih centralnih Alpah delno zaskrbljujoče. Najvišje vrednosti so bile izmerjene v Livignu v pokrajini Sondrio, pri čemer so bile kritične vrednosti zabeležene v vseh lombardijskih občinah na območju milanske občine. Ugodnejše so razmere v zahodnih Alpah in Dolomitih.

Tudi letos bo tako kot vsako leto doslej objavljen izbor tako primerov uspešnih akcij za izboljšanje kakovosti življenja in okolja v Alpah, kot tudi primerov neuspešnih akcij, ki niso vredne posnemanja. Legaambiente bo zato prvim podelila zeleno, drugim pa črno zastavo. Informacije o nadaljnjih programih Alpske karavane in o podeljenih zastavah so na voljo na http://www.legambiente.eu/documenti/2008/0716_carovanaAlpi2008/index.php (it), informacije o monitoringu kakovosti zraka pa na <http://www.legambiente.eu/archivi.php?idArchivio=2&id=4693> (it).

Nagrade za dosežke pri varstvu okolja in varovalnega gozda

Okoljska nagrada Južne Tirolske-Trentina v Italiji je razpisana do letošnjega 7. novembra. Zanj se lahko potegujejo posamezniki in podjetja iz te regije. Kandidirajo lahko z vsemi realnimi in uresničljivimi idejami, ki so z varstvom okolja povezane v najširšem pomenu besede, ali s predlogi za izboljšanje, pa tudi načrtovanimi oz. že izvedenimi projekti, pobudami in ukrepi na področju varstva okolja.

Za okoljsko nagrado Trophée de Femmes, ki je razpisana samo še do 30. septembra 2008, pa se lahko potegujejo izključno ženske. Nagrada, ki jo že od leta 2001 dalje podeljuje francoska okoljska ustanova Fondation Yves Rocher, odlikuje ženske iz različnih držav za njihove izredne dosežke pri varovanju okolja.

Še do 1. oktobra je razpisana še ena alpska nagrada za prizadevanja in dosežke na področju varovalnih alpskih gozdov, ki jo Delovna skupnost gozdarskih združenj alpskih držav podeljuje za zgledne projekte za ohranitev in izboljšanje teh gozda na območju Alp in za ozaveščanje javnosti o problematiki varovalnih gozdov.

Več informacij in gradivo za prijavo kandidature na:

<http://www.transkom.it/umweltpreis> (de/it), <http://www.yves-rocher-fondation.org> (fr/de/en)

http://www.graubuendenwald.ch/fileadmin/docus/aktuell/auschreibungunterlagen_Schutzwaldpreis_2009.pdf (de)

O tem in onem

Kako lahko zavarovana območja prispevajo k trajnostnemu razvoju v Alpah?

Na Bledu bosta od 8. do 10. oktobra potekali 6. mednarodna konferenca in generalna skupščina zavarovanih območij v Alpah z naslovom Življenje v Alpah – novi izzivi. Osrednje teme letošnje konference bodo povezovanje dragocenih habitatov, raba OVE in trajnostne oblike turizma. Poleg uradnega dela konference in generalne skupščine so predvidene tudi različne ekskurzije in razstava posterjev. Konferenčni jeziki so slovenščina, francoščina, italijanščina in nemščina. Zadnji rok za prijavo udeležbe je 5. september 2008.

Več informacij in prijava na: http://www.alparc.org/news.php?action=60&ID=58&TYPE=manifestation&INIT_LANG=fr (de/fr/it/sl)

Z baklami na Celovško in z rdečimi kartoni nad »mestne terence«

Organizaciji CIPRA Slovenija in Focus, društvo za sonaraven razvoj, sta z dogodkom Ogenj v Alpah v soboto, 9. avgusta 2008, sodelovali v vsealpski akciji. Dogodek je tokrat v Ljubljani s prižiganjem bakel opozoril na vse bolj nevzdržno stanje v prometu v Sloveniji, še posebej pa na problematiko urbanega in tovornega tranzitnega prometa. Ob tej priložnosti je CIPRA Slovenija izdala zloženko z naslovom Slovenija se duši v prometu, ki so jo delili mimoidočim na dveh stojnicah v centru mesta ter treh točkah ob eni glavnih mestnih vpadnic, kjer so postavili tudi transparente. Z vzporedno akcijo Stop terencem! so opozorili na problematiko velikih, neučinkovitih terenskih vozil v mestih. Z akcijo so, podobno kot sodniki na nogometnem igrišču, mimovozečim terenskim vozilom pokazali rdeč karton, ter jih tako opozorili na potratnost njihovih vozil. Dogodek je bil zvečer zaključen s prižiganjem bakel v centru mesta ter vzdolž Celovške ceste.

Vir: CIPRA Slovenija

Obvezna oddaja stanovanj v najem v načrtovanem počitniškem naselju v Švici

Počitniško naselje, ki ga v švicarskem Andermattu gradi egipčanski podjetnik Samih Saviris, ne bo postalo naselje duhov. Bodoči lastniki počitniškega stanovanja ali vile bodo med svojo odsotnostjo – skladno s pogodbo – nepremičnino morali oddati, če pa tega ne bodo storili, bodo morali za ta čas plačati zelo visoke stroške vzdrževanja, je povedal Saviris, ki v Andermattu namerava poleg sedmih hotelov in 3000 počitniških postelj ter igrišča za golf zgraditi še 400 počitniških stanovanj in 50-70 vil.

Vir: NZZ, 31. Juli 2008,

http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/sawiris_ferienresort_in_anderstatt_soll_nicht_zur_geisterstadt_werden.1.796549.html

Prireditve

Evropski seminar: **Water and natural resources in mountains: promote in order to preserve**. Zaragoza/Španija, 1. 9. 2008. Jeziki: sp, fr, en. Organizira: Evropsko združenje izvoljenih predstavnikov gorskih območij (AEM).

Več informacij na: <http://www.expozaragoza2008.es> (sp/fr/en), info@promonte-aem.net

Konferenca o trajnostnem razvoju 2008: **Trajnostni razvoj kot priložnost za turizem**. Frankenfels/A, 8.-9. 9. 2008. Jezik: de. Organizirajo: Mostviertel Tourismus GmbH, Club Niederösterreich, Niederösterreich-Werbung GmbH.

Več informacij na: <http://www.mostviertel.info> (de)

7. delavnica DYNALP²: **Čezmejno sodelovanje – priložnost za regionalni razvoj in zavarovana območja**. Immenstadt/D, 24.-25. 9. 2008. Jeziki: de, it, sl. Organizirata: občine z območja allgäuskega naravnega parka, Omrežje občin Povezanost v Alpah.

Več informacij na: <http://www.alpenallianz.org/de/projekte/dynalp2/aktuelles/veranstaltungen/1773> (de/it/sl)

International congress: **Sustainable tourism as a factor of local development**. Monza/I, 7.-9. 11. 2008. Jezika: it, en.

Organizirata: GRISS – Research Unit for Sustainable Development. University of Milano Bicocca.

Več informacij na: <http://www.brianzaeturismo.it/> (it/en)

Saj ni res, pa je...

...O tem, da je treba varnost v avtomobilskem predoru Fréjus med Francijo in Italijo izboljšati, so se po katastrofalnem požaru, ki je predor prizadel leta 2005, strinjali vsi, a nekateri so želeli zgraditi še drugo cev predora, drugi pa so se zavzemali za gradnjo varnostne cevi premera 4,2 m, ki bi jo uporabljala reševalna vozila. Končno so se dogovorili o gradnji „reševalnega rova“ premera 8,2 m. Pred kratkim je tudi savojski prefekt izdal dovoljenje za začetek gradnje in to kljub dejstvu, da se je na javni razgrnitvi projekta kar 936 od 938 posameznikov oz. organizacij izreklo proti taki rešitvi. Okoljske organizacije so že dalj časa sumile, da se bo „veličastna“ cev za reševanje prav kmalu začela uporabljati kot druga cev predora, kar je sicer uradna stran vedno zanikala.

Kako si torej razlagati strokovno mnenje neodvisnega izvedenca, ki ga je določil prefekt, da je varnost mogoče izboljšati le, če bi se za promet odprla tudi cev za reševalna vozila in če bi v promet pod gorskim masivom potekal brez prometa v nasprotno smer in to v obeh ceveh ...

Viri: <http://www.ledauphine.com/tunnel-du-frejus-la-galerie-de-securite-autorisee-question-de-diametre-@/index.jsp?article=31912&chaine=26> (fr), <http://www.ite-euro.com> (de/fr/it/en/es)